

nr. 2005/6 (november - december 2005)

- Ringslangen in Jette en Ganshoren.
- Rugstreeppadden gered van een langzame verdrinkingsdood!
- Herstel amfibieënpoelen in Houtem, gemeente Vilvoorde.
- De gemeente Merelbeke heeft een ambitieus poelenplan!
- Een mannenoverschot in populaties van de Levendbarende hagedis blijkt dodelijk te zijn.
- Een uitstapje op de hei.
- Nieuwe standaardlijst voor de Nederlandse namen van de Europese amfibieën en reptielen.
- Nederland weer een echt kikkerland!
- HYL A actief op gebied van natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming.
- Beheerswerken voor de Gladde slang te Kalmthout.
- Welke salamander is dit?

Ringslangen in Jette en Ganshoren.

Naast de twee ringslangenpopulaties in Vlaanderen (zie FLITS 2005/5) blijken er ook Ringslangen (fig. 1) voor te komen in het Poelbos te Jette en in de Molenbeekvallei te Ganshoren. Het spreekt vanzelf dat het om uitgezette dieren gaat maar de slangen zouden het hier naar hun zin hebben en zich zelfs voortplanten. Beide gemeenten maken deel uit van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het leefgebied omvat enkele kleinschalige weilanden, de randzones van het Poelbos zelf en enkele moerasgebieden langs de Molenbeek. In het gebied ligt ook nog een oude zandsteengroef. Grote delen van het gebied zijn door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aangeduid als habitatrichtlijngebied en het Poelbos zelf is een educatief natuurreservaat. Het zuiden van de Molenbeek wordt begrensd door een spoorlijn terwijl een andere spoorlijn de vallei zelf doorkruist. Deze spoorlijnen zijn gelegen op relatief hoge, steenachtige en thermofiele taluds.

Fig. 1. Ringslang (*Natrix n. helvetica*)
(foto H. Willocx)

Vanaf 1998 worden hier regelmatig Ringslangen gesignaleerd door wandelaars maar de laatste jaren blijken de slangen ook ten zuiden van de spoorlijn te foerageren, namelijk in de relatief dicht bewoonde wijken rond het kasteel Rivieren. Verleden zomer zag de eigenares van een bakkerij aan de Rivierendreef een slang zonnen op haar koer achter de bakkerij en begin november vond zij een vervelling op een houtstapel in een schuurtje naast de koer.

Omdat in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest nogal wat terrariumliefhebbers wonen die er soms exotische soorten op nahouden, is de kans groot dat ook deze soorten in de natuur kunnen worden waargenomen. Sommige terrariumhouders deinzen er immers niet voor terug slangen in de natuur uit te zetten, éénmaal ze die beu zijn. Daarom werd de slangen huid nauwkeurig onderzocht en het bleek wel degelijk om een Ringslang (*Natrix natrix*) te gaan. Uiteraard liet de afgeworpen huid geen determinatie toe tot op subspecies niveau. Het is mogelijk dat in het gebied ook nog andere allochtone soorten voorkomen. HYL A wil daarom met het Brussels Instituut voor Milieubeheer (BIM) samenwerken om de slangenpopulatie te Jette en Ganshoren nader te onderzoeken.

Rugstreep padden gered van een langzame verdrinkingsdood!

Tijdens de voorbije zomerperiode werden de leden van de werkgroep NATURARIA door een werknemer van de KATOENNATIE op de hoogte gebracht dat er in het water van een blustank op het bedrijf te Antwerpen Linkeroever honderden volwassen en juveniele Rugstreep padden (*Bufo calamita*) rond zwommen. De blustank was een ware valkuil omdat aan de rand ervan een aantal golfplaten ontbraken (fig. 2). Veel padden vielen tijdens hun nachtelijke wandelingen door dat gat in de tank. Gelet op de relatief hoge en vrij gladde wanden van de blustank, was ontsnappen hieruit vrijwel onmogelijk. De dieren waren dus gedoemd om door verdrinking te sterven. De mensen van de werkgroep NATURARIA verwittigden HYL A, die op haar beurt de diensten van AMINAL afdeling Natuur op de hoogte brachten. In samenwerking met NATUURPUNT WASE LINKERSCHELDEOEVER werd in augustus een reddingsoperatie opgezet en met behulp van een rubberbootje en schepnet werden de rondzwemmende dieren uit het water gevestig. In totaal zouden zo een 400 padden zijn gered. Hopelijk wordt de omheining tegen volgende lente hersteld!

Fig. 2. Door de gebrekkige omheining is deze blustank een dodelijke valkuil voor foeragerende Rugstreep padden op Antwerpen Linker-Oever.

Herstel amfibieënpoelen in Houtem, gemeente Vilvoorde.

Dankzij het goed gedocumenteerde dossier van Hyla-medewerker Francis Wijns, werd de volledige steun bekomen van de stad Vilvoorde voor het herstel van amfibieënpoelen in Houtem. Deze poelen liggen in een uitgestrekt weidcomplex. Het zijn oude bomkraters, ontstaan bij luchtaanvallen tijdens de tweede wereldoorlog. Door verlanding waren ze als voortplantingsplaats voor amfibieën ongeschikt geworden. Ingaand op de vraag van Francis, gaf het stadsbestuur van Vilvoorde opdracht aan Econet om de poelen deskundig te schonen.

Om het dichttrappen van de oevers door het vee te voorkomen, werden de poelen beschermd door een stevig raster. Er werden ook enkele zelfdrinkers geplaatst.

De poelen zijn de voortplantingsplaats van zes amfibieënsoorten, met als talrijkste vertegenwoordiger de Alpenwatersalamander (*Triturus alpestris*). Bovendien komt de Kamsalamander (*T. cristatus*) in alle poelen voor.

Met de landbouwers die de graslanden laten beweiden, ontstond een aangename samenwerking. De plaatselijke medewerkers van Natuurpunt zullen de volgende jaren aandachtig de evolutie van de amfibieënpopulaties opvolgen en het stadsbestuur informeren.

De gemeente Merelbeke heeft een ambitieus poelenplan!

Het poelenplan van de gemeente Merelbeke dat door Natuurpunt Studie op vraag van de gemeente werd opgemaakt en in april 2005 werd opgeleverd, ging vorige maand al in uitvoering met de aanleg van een eerste educatieve poel (fig. 3).

„Nu moet vooral het werk op het terrein worden voortgezet. Zo kan de rijke amfibieënpopulatie die hier nog leeft, worden behouden”, zegt Dominique Verbelen van Natuurpunt Boven-Schelde. Merelbeke wil 80 bestaande poelen op zijn grondgebied herwaarderen en 30 nieuwe creëren. Uit onderzoek op het terrein blijkt dat Merelbeke vooral voor salamanders een zeer waardevol gebied is. De vijf soorten die Vlaanderen nog rijk is, de Alpenwatersalamander (*Triturus alpestris*), de Kleine watersalamander (*T. vulgaris*), de Kamsalamander (*T. cristatus*), de Vinpootsalamander (*T. helveticus*) en de zeldzame Vuursalamander (*Salamandra salamandra*) komen nog in de groene gebieden van de gemeente voor. Voor 2006 staat nu al een aantal nieuwe poelen gepland. Zo wil het provinciebestuur er drie maken aan de Motsenstraat, tussen Gentbos en Sint-Annabos. De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) plant in het kader van het natuurinrichtingsproject Merelbeekse Scheldemeersen de inrichting van acht poelen, vermoedelijk in 2008.

Het ziet er dus naar uit dat dit geen papieren project zal blijven maar dat de gemeente Merelbeke, Aminal Bos & Groen, de Vlaamse Landmaatschappij, Natuurpunt en een aantal particulieren zich samen achter de realisatie van dit plan zullen scharen! Een mooi voorbeeld van een efficiënte publiek-private samenwerking. Eén poel zal ook worden aangelegd met de middelen die ons werden ter beschikking gesteld uit het projectbudget van 'biodiversiteit in jouw straat', een project dat mogelijk wordt gemaakt dankzij de financiële steun van het electrabelfonds voor de bescherming van het leefmilieu, een fonds dat wordt beheerd door de Koning Boudewijnstichting.. Hopelijk nemen ook andere gemeentes een dergelijk initiatief en kan Natuurpunt haar kennis daarbij ter beschikking stellen.

Fig. 3. Poel aan de Zink te Merelbeke, voor (boven) en na herstel (onder)

Een mannenoverschot in populaties van de Levendbarende hagedis blijkt dodelijk te zijn.

Een overschot aan mannetjeshagedissen (fig. 4) zou een zodanige agressie veroorzaken bij de overgebleven vrouwtjes dat de overlevingskansen van de populatie als geheel dramatisch afnemen. Tot dit besluit kwam de wetenschapper Jean-François Le Galliard. Zijn artikel werd onlangs gepubliceerd in het tijdschrift Proceedings of the National Academy of Sciences.

Le Galliard bestudeerde twee groepen hagedissen van de Levendbarende hagedis (*Lacerta vivipara*), een met drie keer zoveel mannetjes als vrouwtjes, en een waarbij de verhoudingen precies andersom

Fig. 4. Mannetje van de Levendbarende hagedis (*L. vivipara*) (foto H. Willocx)

waren. In de populatie die door mannetjeshagedissen zijn gedomineerd, hadden de vrouwtjes een vier keer zo grote kans om te overlijden. Bovendien kregen ze minder jongen: drie tot vier, terwijl vrouwtjes gemiddeld vijf jongen krijgen. Dat lage aantal zou niet voldoende zijn voor de overleving van de populatie. De groep die voor het grootste deel uit vrouwtjes bestond, was na een jaar gegroeid van 73 tot 118 exemplaren. De groep met het mannenoverschot was gekrompen tot amper 35 exemplaren!

Mannetjes blijken seksueel agressiever te worden als ze met meer geslachtsgenoten moeten concurreren om dezelfde hagedissen/vrouwtjes. Dat valt bijvoorbeeld af te leiden uit het aantal beten in hun rug die de vrouwtjes tijdens de copulatie opliepen. Vrouwtjes in de door mannen gedomineerde groep werden drie keer zo vaak hardhandig gebeten tijdens de daad dan hun geslachtsgenoten in de andere groep, stelden de onderzoekers vast.

Natuurbeschermers zouden met de mannelijke agressie rekening moeten houden bij hun strategieën om soorten die met uitsterving worden bedreigd te beschermen.

Een uitstapje op de hei.

Op 17 september 2005, tijdens een uitstap op het militair domein van Beverlo, deed ik niet zozeer een spectaculaire, maar wel leuke waarneming. Gezien we op een niet toegankelijk militair domein waren, wou ik van mijn aanwezigheid profiteren om enkele nieuwe hokken in te vullen voor de atlas. Al snel ving ik Bruine kikker (*Rana temporaria*), Bastaardkikker (*R. kl. esculenta*) en Heikikker (*R. arvalis*). Na wat zoeken in een mooi stukje natte hei, zag ik een Poelkikker (*R. lessonae*) in een slenkje zitten. Voor alle zekerheid werd het diertje gevangen om de kenmerken te controleren en even te tonen aan de collega's. Maar wat hing daar uit zijn bek? Dat was duidelijk niet zijn tong, het was geschubd! Bij nader onderzoek bleek een stukje hagedisstaart uit de bek te hangen! Deze Poelkikker had dus net een jonge Levendbarende hagedis (*Lacerta vivipara*) naar binnen gespeeld (zie fig. 5).

Fig. 5. Poelkikker eet jonge Levendbarende hagedis (foto Steven De Saeger)

Nieuwe standaardlijst voor de Nederlandse namen van de Europese amfibieën en reptielen.

In een samenwerkingsverband tussen enkele herpetologen uit Nederland en Vlaanderen (Henk Strijbosch, Ton Stumpel, Raymond Creemers, Jeroen van Delft, Axel Groenveld en Dirk Bauwens) zijn Nederlandse namen voor alle Europese amfibieën en reptielen vastgesteld. Daarbij zijn bestaande namen opnieuw tegen het licht gehouden en zijn nieuw beschreven soorten van een Nederlandse naam voorzien.

In Europa worden momenteel 203 soorten amfibieën en reptielen onderscheiden. Dit aantal is groter dan enkele decennia terug vanwege nieuwe taxonomische inzichten en het beschrijven van enkele nieuwe soorten. De laatst gepubliceerde Nederlandse namenlijst voor de Europese herpetofauna is al weer bijna 15 jaar oud en was door al deze ontwikkelingen aan een aanvulling toe. Bovendien werd een herziening van een aantal namen wenselijk geacht.

De belangrijkste aanpassing voor de in Nederland en Vlaanderen voorkomende soorten is dat de middelste groene kikker voortaan bastaardkikker heet. Bij de kamsalamander is het de laatste jaren gebruikte voorvoegsel "noordelijke" vervallen.

De standaardlijst is gepubliceerd in het tijdschrift RAVON van de gelijknamige stichting (Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland). De namenlijst zal in elk geval worden gebruikt in de nieuwe KNNV-veldgids van de amfibieën en reptielen van Europa en in de Atlas van de Nederlandse amfibieën en reptielen. De verwachting is dat ook anderen zoals het ministerie van LNV, de bevoegde diensten van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Alterra, Instituut voor Natuurbehoud, ecologische adviesbureaus en dergelijke deze lijst zullen gaan toepassen.

Voor mensen die het tijdschrift RAVON niet ontvangen, is het artikel te downloaden (pdf-bestand) op www.ravon.nl. De standaardlijst kan je ook inlezen op www.hylawerkgroep.be

Jeroen van Delft, RAVON

n.v.d.r.

De lijst werd opgesteld op basis van een conservatieve lijst van de soorten, nl. die van Arnold & Ovenden, 1972 (A Field Guide to the Reptiles and Amphibians of Britain and Europe, HarperCollinsPublishers Ltd., London, 287 pp.). Deze auteurs hebben geen rekening gehouden met de laatste opsplitsingen in de Europese systematiek. Ook de auteurs van de Nieuwe standaardlijst voor de Nederlandse namen (Strijbosch et al., 2005) hebben deze stelling gevolgd. We citeren met een voorbeeld uit de nomenclatuur van de groene kikkers: zo is de naam 'oostelijke meerkikker' ons inziens geen goede keuze om hiermee één enkel taxon aan te duiden: *R. bedriagae*. Er bestaat trouwens al een ander oostelijk taxon, *R. terentievi* Mezhzherin, 1992. Hoogstwaarschijnlijk zullen in de zeer nabije toekomst uit de hele regio van Anatolië en de zuidelijke ex-Sovjet republieken nieuwe soorten meerkikkers beschreven worden die allemaal in het oosten voorkomen. Het binomen *Rana ridibunda*, wat in de standaardlijst nu staat voor 'meerkikker', zal meer dan waarschijnlijk enkel voorbehouden worden voor meerkikkers uit het gebied ten zuiden van de Kaspische Zee, de Kaukasus, grote delen van Anatolië en Iran. De kans is zeer reëel dat de meerkikkers in Europa weldra het binomen *Rana fortis* Boulenger, 1884 zullen dragen (Plötner, 2005) omdat ze genetisch voldoende verschillen van hun verwanten in Klein-Azië en meer oostelijk gelegen gebieden. Wellicht was het daarom beter de autochtone Europese individuen de naam Europese meerkikker te geven. Men heeft trouwens in de standaardlijst veel soorten eveneens onder een geografische naam gedoopt (Iberische berghagedis, Klein-Aziatische wormhagedis, Europese moerasschildpad, enz.).

We hebben het ook moeilijk met de naam brulkikker. 'Stierkikker' zou een betere benaming zijn want ook in zijn land van herkomst noemt men hem Bullfrog. Zijn roep heeft trouwens niets met brullen gemeen. Overdag is de roep van de mannetjes van de Stierkikker eerder zacht.

Een ander verhaal is het gebruik van kleine letters voor de eerste letter van de soortnaam. Taalkundig is het juist en namen van dieren en planten mogen volgens de taalunie niet met een hoofdletter geschreven worden. Maar de taalunie heeft naar onze bescheiden mening hier een bok van formaat geschoten en heeft het onwerkbaar gemaakt om in correcte taal een tekst wetenschappelijk correct te brengen. Een paar voorbeeldjes met namen uit de vogelwereld:

"Zelfs een grote gele kwikstaart is altijd nog kleiner dan een grote gele kwikstaart". Taalkundig correct, maar wetenschappelijk kolder.

"Zelfs een grote Gele kwikstaart is altijd nog kleiner dan een Grote gele kwikstaart". Taalkundig fout, maar wetenschappelijk wel informatief.

En nog eentje:

"Een kleine vos trekt in het najaar naar het zuiden, maar als het plots kouder wordt probeert hij te overwinteren. Een kleine vos echter groeit in het najaar en winter verder tot het aan het eind van de winter een grote vos geworden is, die zelf op zoek kan naar een eigen territorium en hol. Een grote vos daarentegen overwintert ook soms, en kan dan reeds vanaf maart rondvliegen in open eikenbossen." Perfecte kolder in correct gespeld Nederlands. Enkel door gebruik van Kleine Vos, kleine Vos en Grote Vos houdt dit steek.

Dit is een voorbeeld waar de taalunie (die "schone kunsten" plegen en geen wetenschap!) in de fout is gegaan.

In alles wat wetenschappelijk correct dient te zijn, worden soortnamen met hoofdletters gebruikt. Dit omwille van het feit dat heel wat soortnamen een adjectief hebben in de naam dat anders voor hopeloze verwarring kan zorgen.

In elk geval, de lijst is er en we hebben de lijst zoals die gepubliceerd is, op de website www.hylawerkgroep.be geplaatst. We laten de auteur van artikels de keuze hoe hij of zij een soortnaam zal neerpennen.

Literatuur.

Plötner, J., 2005.- Die westpaläarktischen Wasserfrösche. Beiheft der Zeitschrift für Feldherpetologie 9, 160 pp. Laurenti-Verlag, Bielefeld.

Strijbosch, H., A.H.P. Stumpel, R.C.M. Creemers, J.J.C.W. van Delft, A. Groenveld & D. Bauwens, 2005.- Standaardlijst voor de Nederlandse namen van de Europese amfibieën en reptielen. RAVON 21, 7(3): 65-72.

Nederland weer een echt kikkerland!

Nederland wordt steeds meer een echt kikkerland. Tegen de mondiale achteruitgang van de amfibieënpopulaties is het aantal kikkers en padden in Nederland sinds 1997 juist gegroeid. Dat meldde het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Volgens de onderzoekers is deze groei het gevolg van een goed natuurbeleid. Beschermingsmaatregelen, verbeteringen van de waterkwaliteit en de aanleg van poelen werpen hun vruchten af. Het statistiekbureau vergeleek voor het onderzoek cijfers over de kikker- en paddenaantallen van 1997 tot en met 2004.

De Boomkikkers (*Hyla arborea*) profiteren het meest van de zorg van het beter natuurbeleid. Hun aantal groeit met 20 % per jaar en is sinds 1997 verviervoudigd. Ook Bruine kikker (*Rana temporaria*) en groene kikkers (*R. esculenta* synklepton), die algemeen veel voorkomen, zijn er steeds meer: hun aantallen nemen met zes en vier procent per jaar toe. Poelkikker (*R. lessonae*) en Heikikker (*R. arvalis*) daarentegen, die beide op de zandgronden voorkomen, wisten niet of amper te profiteren van de extra maatregelen. Nederland herbergt tevens steeds meer padden. Het aantal Gewone padden (*B. bufo*) groeit met 3,5 % per jaar. Ook met de Geelbuikvuurpad (*B. variegata*), die wereldwijd ernstig bedreigd is, gaat het beter. Deze amfibiesoort leeft in vijf Nederlands-Limburgse groeven en groeit in aantal jaarlijks met 11 %. "Door de lage aantallen dieren op een zeer beperkt aantal locaties blijft deze soort erg kwetsbaar", benadrukken de CBS-onderzoekers wel. Over andere Nederlandse paddensoorten als Vroedmeesterpad (*Alytes obstetricans*), Knoflookpad (*Pelobates fuscus*) en Rugstreeppad (*Bufo calamita*) heeft het statistiekbureau nog te weinig cijfers om ontwikkelingen te kunnen beoordelen.

HYLA actief op gebied van natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming.

HYLA heeft in 2005 in navolging van het determinatieboekje voor de amfibieën en reptielen in de Benelux, ook zoekkaarten gemaakt met dezelfde fraaie tekeningen. Dankzij sponsoring van Aquafin werden de kaarten aan scholen gegeven en kon onze werkgroep ook het jeugdige publiek laten kennis maken met onze inheemse herpetofauna. De gebruikelijke diavoordrachten over amfibieën en reptielen werden onder meer gegeven in Turnhout, Beveren, Londerzeel, Aartselaar, Wilrijk, Essen, Zoersel, Schoten, Mechelen en Kallo. Andere Hyla leden hebben dan weer scholen kunnen warm maken om deel te nemen aan paddenoverzetacties. Vooral de vrijwilligers van Duffel hebben hier een belangrijk aandeel in. Op de 'konadagen' zijn we steeds te vinden met een stand of als sprekersgast. De Adders in Lille worden zorgvuldig in het oog gehouden en advies aan de betrokken instanties moet er borg voor staan dat deze sterk bedreigde populatie een zorgeloze toekomst te wachten staat. Tevens worden andere bedreigde reptielsoorten in Kalmthout heel goed gevolgd wat betreft voortplanting en leefgebied. Inventarisaties werden ook uitgevoerd in Brecht, Kessel en Kalmthout samen met mensen van Ankona. Tevens zijn veel Hylieten bezig met het inventariseren in eigen streek of proberen ze overzetacties in goede banen te leiden. Vergaderingen nemen zes vrijdagavonden in beslag en hier worden de nieuwtjes van over heel Vlaanderen uitgewisseld. Tevens kan men via de HYLA-FLITS en de website van HYLA op de hoogte gehouden worden van toekomstige uitstappen en verslagen terugvinden van afgelopen excursies. En tenslotte zijn er ook nog de soortgerichte beheerswerken in de amfibieën- en reptielenreservaten.

Kortom: lid van HYLA zijn, daar kikker je van op!

Beheerswerken voor de Gladde slang te Kalmthout.

De Gladde slang (*Coronella austriaca*) (fig. 6) is een bewoner van droge, zonbeschenen terreinen begroeid met dwergstruiken en grassen. In Vlaanderen zijn dat voornamelijk de droge heidegebieden. Vaak worden de woongebieden van de Gladde slang overwoekerd door naaldbomen, waardoor haar leefruimte verloren gaat.

De Kalmthoutse heide heeft in de zomer een bijzonder tintje. In de drassige delen groeien Witte snavelbies, twee soorten zonnedauw en sinds enkele jaren ook Grote wolfsklauw. Heikikker (*Rana arvalis*), Vinpootsalamander (*T. helveticus*) en Rugstreeppad (*Bufo calamita*) zijn typische bewoners. Op de heuvels met Struikheide leven Grote rupsendoders, zandloopkevers, Levendbarende hagedissen (*Lacerta vivipara*) en ... Gladde slang.

Fig. 6. Gladde slang (*Coronella austriaca*)
(foto H. Willocx)

Voeten in de laarzen en handen uit de mouwen op 14 januari 2006! Zaailingen van dennen uittrekken of 'behandelen met een takkenschaar' geeft de Gladde slang meer kansen. HYL A doet beroep op uw inzet om een dagje te komen helpen in de strijd tegen de verbossing. Het terrein waarop we gaan werken is gelegen aan de rand van de Kalmthoutse heide. Uiteraard plannen we deze dag in de winter, om zo weinig mogelijk natuurleven te verstoren.

Samenkomst om 10.00 uur aan de kerk van Putte-Kapellen (deelgemeente van Kapellen). Water- en winddichte kledij, laarzen of waterdicht schoeisel, werkhandschoenen en reservekousen zijn nodig. We picknicken op het terrein, dus boterhammen en drank meebrengen. De werkdag gaat door, ook bij gutsende regen of striemende wind, maar niet na meterhoge sneeuwval.
Inlichtingen: Rudy Willocx - tel 015/41 41 17 na 21.00 uur

Welke salamander is dit?

Hieronder vind je twee afbeeldingen van de buikzijde van twee salamanders waargenomen in een tuinvijver te Lochristi. Deze watersalamanders behoren tot de Europese herpetofauna. Vraag is nu om welke soorten het gaat. Wie het weet, kan het antwoord mailen naar info@hylawerkgroep.be
Meer hierover in de volgende FLITS!

Foto 1

Foto 2

Wil u ons financieel steunen dan kan dat. Giften vanaf 30€ zijn fiscaal aftrekbaar.

Storten kan op rekeningnr 230-0524745-92 met vermelding van
projectnummer 2151 (Hyla fonds)

of

op rekeningnr 293-0212075-88 met vermelding van
projectnummer 3140 (fonds SOS Adder)

Redactie FLITS nummer 6: Robert Jooris, Johan Asselberghs, Gijs Damen, Steven De Saeger, Bart Hellemans, Marc Herremans, Mark Lehouck, Dominique Verbelen en Rudy Willockx.

Werkgroep Hyla

Voorzitter:

Bart Hellemans, Otterdreef 7
2980 Halle Zoersel.
Tel. 03/384.33.56
Gsm : 0473/29.21.63
email: bart.hellemans@skynet.be

Secretaris:

Robert Jooris, Gemoedsveld 3
9230 Wetteren
tel. 09/369.42.28
e-mail
hyla@natuurpunt.be
robert.jooris@natuurpunt.be

Penningmeester:

Jan Van Der Voort, A.Wolfsstraat 24/1,
2900 Schoten
tel. 03/658.38.79
e-mail:
jan.vandervoort@hylawerkgroep.be

Webmaster: Gijs Damen, Dorpsstraat 2/2,
3971 Heppen
Tel. 011 391839
www.hylawerkgroep.be

rekeningnr. HYLA: 748-0162358-83

Provinciaal verantwoordelijken :

- Antwerpen : Jan Van der Voort
- Oost-Vlaanderen : Robert Jooris
e-mail: robert.jooris@skynet.be
- West-Vlaanderen: Stefaan Parreyn,
Kruisekestraat 346, 8940 Wervik
gsm 0477/33.58.64
e-mail: stefaan.parreyn@telenet.be
- Vlaams Brabant : Mark Lehouck,
Rotselaarsesteenweg 99,
3018 Leuven.
Tel.: 016/44.49.36
e-mail: mark.lehouck@pandora.be
- Limburg : Peter Engelen, 1 Meilaan 13
3650 Dilsen-Stokkem
Tel. 089/ 75.66.09
e-mail: peter.engelen@euphonymet.be

Leden van Natuurpunt vzw kunnen zich laten opnemen in het adressenbestand van Hyla.

Wat is Hyla

Hyla is de herpetologische werkgroep van de Natuurpunt Studie vzw. Hyla tracht de belangstelling en daadwerkelijke inzet van een groter publiek te bekomen door het geven van lezingen, het organiseren van herpetologische excursies, het publiceren van brochures en het verspreiden van posters. Verder is Hyla bezig met tal van herpetologische studies o.a. studie van de gladde slang in Kalmthout, poeleninventarisatie in Vlaanderen en de bestudering van het groene kikkercomplex enz. Ook naar bescherming van onze inheemse herpetofauna is Hyla zeer actief. Jaarlijks worden tienduizenden amfibieën veilig de weg overgezet, die de tocht naar hun paaiplaatsen kruist. Met het aanleggen van poelen creëert Hyla zowel in reservaten als in landbouwgebied nieuwe biotopen voor kikkers en salamanders.

